

Dışişleri Bakanlığı Kuruluşu hakkındaki 3312 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına ve bu Kanuna bazı hükümler eklenmesine dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Bütçe Komisyonları raporları (1/366)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-1075, 6/2099

21 . VI . 1948

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 17 . VI . 1948 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Hariciye Vekâleti Teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bazı hükümler eklenmesine dair kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Hasan Saka

Gerçekçe

Dışişleri Bakanlığının daha rasyonel ve daha verimli bir tarzda çalışmasını ve bilhassa Bakanlığa yeni girmiş ve bundan sonra girecek memurlardan, nuhtelif şubelerde mutahassis elemanlar yetiştirilmesini; uzun seneler dış memleketlerde vazife görmüş olan Büyük Elçi ve Elçilerin bilgi ve görgülerinden merkezde de istifade edilmesini; ve Ticaret ve Basım Ataşelikleri ile mümessilliklerine ait işlerin, siyasi ve ticari meselelerin birbirine gittikçe tedahül etmekte olduğu bir devirde Büyük Elçi ve Elçiliklerin nazareti altında Elçilik ve memurları tarafından görülmesi suretiyle tek elden idaresini sağlamak amacıyla Hariciye Vekâleti teşkilâtı hakkındaki 14 . I . 1938 tarihli ve 3312 sayılı Kanuna, ek bir kanunla bazı hükümler ilâvesi muvafık görülmüş ve buna ait tasarı ilişikte sunulmuştur.

Birinci madde — Bu madde, dış memleketlerde çalışarak tecrübe görmüş olan Büyük Elçilerin başlı başına hususiyet arzeden ve muayyen bir memleketin çevresini aşan büyük ve önemli meselelere de temas, tecrübe ve görgülerinden merkezde de istifade etmek, aynı zamanda bu gibi Büyük Elçilerin meslek memurları gibi zaman zaman merkezde çalışmalarını sağlamak maksadiyle Dışişleri Bakanlığında dört yüksek müşavirlik ihdasını derpiş etmektedir.

İkinci madde — Büyük Elçilerin merkezde ne gibi görevlerde istihdam edilebileceklerini tâyin ve tesbit etmektedir.

Üçüncü madde — Birinci maddenin sevkinde âmîl olan mülâhazalar sebebiyle I. sınıf Orta Elçi ve Orta Elçilerden de merkezde istifade edilmelerini derpiş etmektedir.

Dördüncü madde : Elçilik hayatında muvaffak olanıyan ve merkezde de kendilerinden bir istifade memul olmıyan elçilerin bu durumu her bakımdan zararlı olacağı düşünülerek bu gibi elçilerin lüzum görüldüğü takdirde, mülki memurların sicilleri üzerine tekaütlüklerinin yapılabileceği hakkındaki 3360 sayılı Kanuna istisna teşkil edecek surette emekliye ayrılmalarını veya bakanlık emrine alınmalarını derpiş etmektedir.

Beşinci madde : Lâtin, Anglosakson ve Cermen camiası dışında memleketimiz siyaseti bakımından hususiyet arzeden bazı devletlere ait işlerde mütahassis memurlar yetiştirmek ve bakanlık

memurlarını bu yolda teşvik etmek amacı ile beşinci maddeye konulan hükümlerde bu gibi memurlara, yapılacak imtihanda muvaffak olmaları şartı ile, ve bir defaya mahsus olmak üzere ikramiye verilmesi muvafık görülmüştür. Bu gibi memurlara verilecek ikramiye miktarı yapılacak bir tüzükle tâyin edilecektir.

Altıncı madde : Tasarının altıncı maddesinde ticaret ve basın atâşe ve mümessilliklerinin tâğv edilerek bunlara mevdu vazifelerin elçilik memurları tarafından görülmesi derpiş edilmiştir. Bahse konu atâşelik ve mümessillikler her ne kadar elçiliklere bağı bulunmakta iseler de ekserisi elçiliklerden ayrı binada çalışan ve başka bakanlık veya umumî müdürlüklerden tâyin edilmiş olan ticaret ve basın atâşe ve mümessilliklerinin bu durumu, umumiyet itibariyle, nazari olmaktan daha ileri gidemediğinden bunların elçilerin nezaretleri altında çalışmalarını ve onlarla sıkı bir işbirliği yapmaları sağlanamamaktadır. Diğer taraftan siyasi ve iktisadi işlerin, birbirinden ayrılması imkânsız bir şekilde gelişmekte olması sebebiyle de Dışişleri Bakanlığı meslek memurlarının vazifeleri cümlesinden bulunan bu işlerin doğrudan doğruya elçilere tâbi ve onların direktifleriyle hareket eden meslek memurları tarafından görülmesindeki fayda ve bu suretle yapılacak tasarruf da göz önünde bulundurulmuştur. Ticaret işleriyle meşgul olacak meslek memurları bakanlığın iktisat ve ticaret dairesinde bir müddet staj gördükten ve tertip edilecek kurslara ve konferanslara iştirak ettikten sonra dış memleketlere gönderilecektir.

Yedinci madde : Diploması sınıfında orta elçilik başkâtipliği, konsolosluk sınıfında da konsolosluk, her iki sınıf meslek memurluğunda önemli bir merhale teşkil ettiği için bu unvanlara tekkabül eden derecelere terfi edeceklerin imtihana tâbi tutulmaları muvafık görülerek buna ait hükümler tasarının yedinci maddesine konulmuştur.

Geçici madde 1. : Bu geçici madde Dışişleri Bakanlığı teşkilâtında çalışmakta olup gerek sicilleri bakımından görevlerinde bırakılmaları caiz olmıyan gerekse bu teşkilâta kendilerinden gereği gibi istifade edilemiyen memurların hizmetlerine son verilmesini derpiş etmekte olup 2556 sayılı Hâkimler Kanununun muvakkat birinci maddesinden mülhem olmuştur.

Geçici madde 2. : Basın atâşelikleriyle ticaret atâşeliklerine ait hizmetliler kadrolarının kaldırılmasına taallük etmektedir. Tasarının 8 nci ve 9 ncu maddeleri kanunun yürürlüğüne taallük etmektedir.

Dışişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Dışişleri Komisyonu

Esas No. 1/366

Karar No. 24

28 . VI . 1948

Yüksek Başkanlığa

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 17 . VI . 1948 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Hariciye Vekâleti Teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bazı hükümler eklenmesine dair kanun tasarısı Komisyonumuza havale olunmakla, Dışişleri Bakanının hazır bulunduğu iki toplantıda incelendi.

Tasarı gerekçesinden ve Dışişleri Bakanının Komisyonda yaptığı etraflı açıklamadan

anlaşıldığına göre, Dışişleri Bakanlığımızın daha rasyonel ve daha verimli çalışmasını sağlamak, bunun için de bir yandan yeni elemanları daha iyi yetistirmek, bir yandan da uzun yıllar dış memleketlerde vazife görmüş Büyük Elçi ve Elçilerimizin bilgi ve görgülerinden merkezde de istifade edilmek ve birbirine gitlikçe tedahül etmekte olan siyasi ve ticari meseleleri yürütecekleri, elçiliklerin nezareti altında bulundurmak amacını gütmekte ve bu amaca varma yolunda bugün sicilleri veya ye-

tersizlikleri sebebiyle faydalanılmıyacaklar hakkında zaruri tedbirler derpiş eylemektedir.

Memleketimizi yabancı ellerde temsil etmek şerefimin büyük önemini doima göz önünde bulduran Komisyonumuz, Dışişleri Bakanlığının bunu sağlamayı amaçlıyan teşebbüsünü oy birliğiyle yerinde görmüş ve ancak tasarının buna elverişliliği ve yeterliği etrafında oy birliğine varamadığından maddelerin görüşülmesine çoğunlukla geçmiştir.

Dış memleketlerde tecrübe görmüş Büyük Elçilerin, başlıbaşına özellik arzeden ve bir memleketin çevresini aşan önemli meselelerde kendilerinden merkezde dahi faydalanmak ve aynı zamanda bunların meslek memurları gibi merkezde de çalışmalarını sağlamak için Bakanlıkta dört yüksek müşavirlik kurulmasını içine alan tasarının birinci maddesi bir oya karşı çoğunlukla kabul edilmiştir.

Tasarının ikinci maddesi ile birinci sınıf orta elçi ve orta elçilerden de merkezde faydalanılmasını derpiş eden 3 neü madde de kabul edilmiştir.

Elçilik hayatında muvaffak olamıyan ve merkezde de kendilerinden faydalanılmıyan elçiler için emekliye ayrılmalarını veya Bakanlık emrine alınmalarını derpiş eden 4 neü madde 3360 sayılı Kanunda mülki memurlar hakkında verilmiş olan yetkiye benzer olmak ve başta arzedilen amaca ulaşma yolunda zaruri bir tedbir bulunmak itibariyle aynen kabul edilmiştir.

Gene başta arzedilen amaca ulaşma yolunda memurları kendileriyle münasebette bulunduğunuz memleketlerin dillerini öğrenmeleri sağlamak üzere tedbir alınması yerinde görülmüş ve ancak sayılar diller arasına bütün lâtın Amerika'nın da dili olmak itibariyle İspayoleann ilâvesi uygun görülerek beşinci madde bu suretle meslek memurlarının dillerini öğrenecekleri memleketin politik ve ekonomik işlerinde de ihtisas edindiklerinin imtihanla tesbit edilmesini derpiş eden bir fıkra ilâvesiyle kabul edilmiştir.

Ticaret ve Basın ataşe ve mümessilliklerinin lâğviyle vazifelerinin Elçilik memurları tarafından görülmesini derpiş eden 6 neü madde bu ataşe ve mümessillerinin hem vazifelerini daha

iyi yapabilmeleri hem de yabancı illerde Dışişleri Bakanlığından gayrı idarelere bağlı olarak iş görmeden doğabilen mahzurların önlenmesi maksadiyle yeni bir şekle konulmuş ve bu suretle yabancı yerlerde iş gören bütün müşavir ve ataşelerin, elçilerin emri altına alınması ve raporlarını bağlı buldukları dairelere göndermekle beraber elçilere vermeleri tesbit dılmıştır.

Meslek memurlarının Elçilik Başkâtipliğine ve Konsolosluga yükselebilmelerini imtihana tâbi tutan 7 neü madde bu imtihanın, esasları Dışişleri Bakanlığınca tesbit olunacak bir talimatnameye göre yapılması ve bu imtihanda Türkiye'nin ticaret ve ekonomi işlerine ve diğer memleketlerle ticaret münasebetlerine ait bilgilere bilhassa önem verilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının geçici birinci maddesi başta arzedilen amaca ulaşma yolunda zaruri görülmüş olan ve daha evvelece 2556 sayılı Hâkimler Kanunu ile kabul edilen istisnai tedbirleri ihtiva etmektedir.

Yabancı memleketlerde milletimizi temsil edeceklerin ve bu yolda yetişeceklerin taşıdıkları büyük şerefe her suretle lâyık olmaları ve işlerini bütün milletlerin, meslek memurlarından aradığı yeterlikle görebilmelerini istemek milli bir amaç olduğu ve Dışişleri memurlarımızın ödenekleri buna göre ayarlanmış bulunduğu için buna ulaştırma yolunda geçici birinci madde ile altı aylık müddetle istenilen tedbir yerinde görülmüş ve madde yalnız ibare değişikliği ile kabul edilmiştir.

Geçici ikinci madde altıncı maddeye verilen yeni şekil itibariyle lüzumsuz kaldığından çıkarılmıştır.

İlavası gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışişleri Komisyonu Bakanı
Bilecik

M. Ş. Esendal

Bu Rapor Sözcüsü

Samsun

C. Büsel

Kocaeli

İ. S. Yiğit

Manisa

Ş. R. Hatipoğlu

Kâtip

Aydın

M. Germen

Manisa

A. E. Artunkal

Sivas

R. Ş. Sırer

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/366

Karar No. 111

5. VII. 1948

Yüksek Başkanlığa

Hariciye Vekâleti Teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına ve bazı hükümler eklenmesine dair Dışişleri Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 17.VI. 1948 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve Başbakanlığın 21.VI. 1948 tarih ve 71/1075 sayılı tezkeresiyle Yüksek Başkanlığa sunulan kanun tasarısı Dışişleri Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza havale edilmekle Dışişleri Bakanı Necmettin Sadak ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Tasarı; gerekçesinden ve Dışişleri Bakanının yaptığı açıklamadan anlaşıldığına göre Dışişleri Bakanlığının daha verimli ve daha rasyonel çalışmasını sağlamak, uzun yıllar dış memleketlerde vazife görmüş büyük elçi ve elçilerin bilgi ve görgülerinden merkezde de istifade edilmek, birbirine teadül etmekte olan siyasi ve ticari meseleleri yürüteceklerin elçiliklerin emrinde ve nezareti altında bulundurma ve bugün sicilleri ve yetersizlikleri sebebiyle faydalanılamıyacaklar hakkında zaruri tedbirleri almak amaçlarını derpiş etmektedir.

Dışişleri Komisyonu; Hükümet tasarısının 1, 2, 3 ve 4 nci maddelerini aynıyle kabul etmiş, 5 nci maddedeki yabancı dillere İspanyolca'yı ilâve etmiş ve meslek memurlarının dillerini öğrenecekleri memleketin politik ve ekonomik işlerinde de ihtisas edindiklerinin imtihanla tesbit edilmesini sağlayacak yeni bir fıkrayı maddeye eklemiştir.

Ticaret ve bazı atış ve mümessilliklerinin lağvı ile vazifelerinin elçilik memurları tarafından görülmesini derpiş eden Hükümet teklifini, yabancı illerde iş gören bütün müşavir ve atışelerin elçilerin emri altına alınması ve raporlarını bağlı buldukları dairelere göndermekle beraber elçilere vermelerini temin edecek şekilde tadil ederek 6 nci maddeyi bu esaslara

göre yeniden hazırlamıştır. Tasarının yedinci maddesine, orta elçilik başkâtipliğine ve konsolosluga yükseleceklerin geçirecekleri imtihan da Türkiye'nin ticaret ve ekonomi işlerine ve diğer memleketlerle münasebetlerine ait bilgilere önem verilmesine dair bir fıkra eklemiştir.

Geçici birinci maddede bazı ibare değişikliği yapılmış ve geçici ikinci maddeyi; altıncı maddenin aldığı yeni şekil itibariyle tasarıdan çıkarmıştır.

Komisyonunuz; yabancı illerde memleketimizi temsil edeceklerin ve bu yolda yetişeceklerin taşıdıkları büyük şerefi göz önünde tutarak bu meslek memurlarından aranılacak yeterlikle verimli ve rasyonel çalışmalarını, buldukları memleketlerin dillerini öğrenmelerini dış memleketlerde tecrübe görmüş büyük elçilerin tecrübe ve görgülerinden merkezde de istifade edilmesini, sicilleri itibariyle görevlerinde bırakılmaları caiz olmıyanlarla kendilerinden yeter derecede istifade edilemeyenlerin tasfiyelerini sağlayacak hükümleri ihtiva eden tasarıyı yerinde bulmuş ve yabancı Devletler nezdinde görevli bütün müşavir ve atışelerin, elçilerin emrine verilmesi hususundaki Dışişleri Komisyonu noktai nazarına iltihak etmiştir.

Hükümet teklifinin ikinci maddesinde ibare değişikliği yapılmış ve üçüncü maddeden (Bilgi ve görgülerinden istifade edilmek üzere) ibaresi çıkarılarak yeniden yazılmıştır.

Dışişleri Komisyonunun beşinci maddesindeki yabancı diller alfebe sırasıyle sıralanmış ve altıncı maddesindeki müşavir ve atışelerin, elçilerin emri altında olduklarını sağhyan hükümden sonra (ve her hususta elçilerin talimatıyla hareket ederler) ibaresine ve yedinci maddenin son fıkrasındaki (Bilhassa) kelimesine lüzum görmiyerek tasarıdan çıkarmıştır.

Geçici madde; vuzuhu temin için yeniden hazırlanmış ve diğer maddeler aynıyle kabul edilmiştir. İvedilikle müzakeresi temennisiyle

Kamutaya arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Ankara	Ankara	Bursa
Mardin	Diyarbakır	Ankara	N. C. Akkerman	C. Gölet	F. Eük
M. Eriş	I. H. Tigrel	M. Eriş	İstanbul	Kastamonu	Kocaeli
Kâtip			Dr. A. Adıvar	M. Akalın	Dr. F. Ş. Bürge
Ankara	Amasya	Amasya	Konya	Konya	Yozgad
F. Öymen	A. Eymir	A. K. Yiğitoğlu	S. Çınralı	M. A. Binal	S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hariciye Vekâleti Teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bazı hükümler eklenmesine dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — Dışişleri Bakanlığınca Avrupa, Asya, Amerika, Ortasark işleri ile veya Bakanlıkça tesbit edilecek diğer siyasi işlerle meşgul olmak, bilgi ve görgülerinden istifade edilmek üzere istişare yetkisi olan dört yüksek müşavirlik ihdas olunmuş ve 14 . I . 1938 tarihli ve 3312 sayılı Kanuna 6 . I . 1943 tarihli ve 4351 sayılı Kanunla bağlanan cetvelde meslek memurlarına (Derece : 1 - Yüksek Müşavir aded : 4.) unvan ve derecesi eklenmiştir.

Bu müşavirliklere, meslekten olsun olmasın, dış memleketlerde en az beş yıl vazife gören Büyük Elçiler tâyin olunur.

MADDE 2. — Büyük Elçiler, merkezde ancak, tâyin edilecekleri kâtibi umumilik ile birinci maddeye göre tâyin olunacakları yüksek müşavirliklerde istihdam olunabilirler.

MADDE 3. — Yabancı memleketlerde en az beş yıl vazife görmüş olan Birinci sınıf Ortaelçilerle Orta Elçiler; meslekten olsun olmasın lüzum görüldüğü takdirde, bilgi ve görgülerinden istifade edilmek üzere merkezde gerekli vazifelere tâyin olunabilirler.

MADDE 4. — Büyük Elçi, Birinci sınıf Orta Elçi ve Ortaelçilerden gerek hariçte, gerek bir iki ve üçüncü maddelere göre merkezde istihdam olunanlar, Dışişleri Bakanının göreceği lüzum ve teklifi üzerine, Bakanlar Kurulu kararıyla Bakanlık emrine alınabilecekleri gibi yaşları ve vazife müddetleri hesaba katılmaksızın aynı şekilde emekliye ayrılabilirler.

MADDE 5. — Dışişleri Bakanlığı meslek memurlarından Arap memleketleri, Sovyet Rusya, Bulgaristan, Yugoslavya, Yunanistan, İran, Afganistan, Hindistan, Pakistan, Çin ve Japonya'nın lisanını öğrenenler hakkında da 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanunun üçüncü maddesinin H fıkrası veya beşinci maddesi hükümleri uygulanır.

Meslek memurlarının bu maddeye göre yetiştirebilmeleri için Dışişleri Bakanlığınca gereken imkânlar hazırlanır ve tedbirler alınır.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Hariciye Vekâleti Teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bazı hükümler eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul olunmuştur.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul olunmuştur.

MADDE 3. — Hükümetin 3 nci maddesi aynen kabul olunmuştur.

MADDE 4. — Hükümetin 4 nci maddesi aynen kabul olunmuştur.

MADDE 5. — Dışişleri Bakanlığı meslek memurlarından Arap Memleketleri, Sovyet Rusya, Bulgaristan, Yugoslavya, Yunanistan, İran, Afganistan, Hindistan, Pakistan, Çin, Japonya ve İspanya'nın lisanını öğrenenler hakkında da 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanunun 3 nci maddesinin H fıkrası veya 5 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Ancak meslek memurlarının bu hükümlerden istifade edebilmeleri, lisanını öğrendikleri memleketin politik ve ekonomik işlerinde de ih-

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*Dışişleri Bakanlığı Kuruluşu hakkındaki 3312
sayılı Kanuna ek kanun tasarısı*

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynen.

MADDE 2. — Büyük elçiler, merkezde ancak umumi kâtipliğe veya yüksek müşavirliklere tâyin edilmek suretiyle istihdam olunabilirler.

MADDE 3. — Yabancı memleketlerde enaz beş yıl vazife görmüş olan birinci sınıf orta elçiler ve orta elçiler, meslekten olsun olmasın, lüzum görüldüğü takdirde merkezde gerekli vazifelere tâyin olunabilirler.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen.

MADDE 5. — Dışişleri Bakanlığı meslek memurlarından Arap memleketleri, Bulgaristan, Çin, Hindistan, İran, İspanya, Japonya, Pakistan, Sovyet Rusya, Yugoslavya, Yunanistan'ın lisanını öğrenenler hakkında da 30. VI. 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanunun beşinci maddesi hükümleri uygulanır.

Ancak meslek memurlarının bu hükümlerden istifade edebilmeleri, lisanını öğrendikleri memleketin politik ve ekonomik işlerinde de ihtisas edindiklerinin Dışişleri Bakanlığınca tes-

Hü.

Dışış. K.

MADDE 6. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren;

21 . VI . 1943 tarihli ve 4442 sayılı kanun,

18 . VI . 1947 tarihli ve 5102 sayılı Kanuna bağlı 1 ve 2 sayılı cetvellerin (dış kuruluş memurları) kısmına dahil Ticaret müşavir, Ataşe ve yardımcılarıyla kâtipleri,

16 . VII . 1943 tarihli ve 4475 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin Basın ataşeliklerine ait 15 nci bendiyle 18 ve 29 ncu maddeleri kaldırılmıştır.

Bunlara ait vazifeler Büyük Elçilik ve Elçilikler tarafından görülür. Büyük Elçilik ve Elçilikler nezdinde, yerine ve gereğine göre, Ticaret ve Basın müsteşar ve ataşeleri Dışışleri Bakanlığınca meslek memurlarından tâyin olunur. Bu meslek memurlarının yetişmesi için Bakanlık gereken tedbirleri alır. Lüzum görülürse kurslar ve konferanslar tertip eder.

Meslek memurları arasında bu vazifeyi görmek üzere yeter sayı ve vasıflarda memur bulunmadığı takdirde, ilk zamanlar için Dışışleri Bakanlığı, diğer ilgili Devlet dairelerinden veya Bakanlıkça tesbit olunacak esaslara göre yapılacak bir imtihanla, hariçten, bu vazifelere, ihtisas memurları alabilir.

MADDE 7. — Dışışleri Bakanlığı meslek memurlarının Orta Elçilik Başkâtipliğine ve Konsolosluga yükselebilmeleri Bakanlıkça tesbit olunacak imtihanı kazananlarına bağlıdır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Dışışleri Bakanlığı Teşkilâtında istihdam edilmekte olup sicilleri itibariyle görevlerinde bırakılmaları caiz olmadığı veya kendilerinden yeter derecede istifade edilmediği Bakanlık Umumi Kâtibinin Başkanlığı altında altı üyeden teşekkül edecek bir heyet tarafından, bu kanunun yürürlüğe girdi-

tisas edindiklerinin Dışışleri Bakanlığınca tesbit edilecek esaslara göre yapılacak imtihanla sabit olmasına bağlıdır.

Meslek memurlarının bu maddeye göre yetişebilmeleri için Dışışleri Bakanlığınca gereken imkânlar hazırlanır ve tedbirler alınır.

MADDE 6. — Yabancı Devletler nezdinde görevli bütün müşavir ve ataşeler elçilerin emri altındadır ve her hususta elçilerin talimatı ile hareket ederler.

Ticaret ve basın müşavir ve ataşeleri bütün raporlarını elçilere verirler suretlerini bağlı oldukları bakanlık veya makamlara gönderirler.

MADDE 7. — Dışışleri Bakanlığı meslek memurlarının orta elçilik başkâtipliğine ve konsolosluga yükselebilmeleri, esasları bakanlıkça tesbit olunacak talimatınaneye göre yapılacak imtihanı kazananlarına bağlıdır.

Bu imtihanla Türkiye'nin Ticaret ve Ekonomi işlerine ve diğer memleketlerle ticaret münasebetlerine ait bilgilere bilhassa önem verilir.

GEÇİCİ MADDE — Dışışleri Bakanlığı teşkilâtında istihdam edilmekte olup sicilleri itibariyle görevlerinde bırakılmaları caiz olmadığı veya kendilerinden yeter derecede istifade edilmediği Bakanlık Umumumi kâtibinin başkanlığı altında 6 üyeden teşekkül edecek bir heyet tarafından verilecek karar ile anlaşılabilir

B. K.

bit edilecek esaslara göre yapılacak imtihan-
da sabit olmasına bağlıdır.

Meslek memurlarının bu maddeye göre ye-
tişebilmeleri için Dışişleri Bakanlığınca gereken
imkânlar hazırlanır ve tedbirler alınır.

MADDE 6. — Yabancı Devletler nezdinde
görevli bütün müşavir ve ataşeler, elçilerin em-
ri altındadır.

Ticaret ve basın müşavir ve ataşeleri bü-
tün raporlarını elçilere verirler ve bir suretini
de bağlı oldukları makamlara gönderirler.

MADDE 7. — Dışişleri Bakanlığı meslek
memurlarının orta elçilik başkâtipliğine ve kon-
solosluğa yükselebilmeleri esasları Bakanlıkca
tesbit olunacak imtihanı kazanmalarına bağlı-
dır.

Bu imtihanda Türkiye'nin ticaret işlerine
ve diğer memleketlerle ticaret münasebetlerine
ait bilgiler önem verilir.

GEÇİCİ MADDE — Dışişleri Bakanlığı teş-
kilâtında istihdam edilmekte olup sicilleri iti-
bariyle görevlerinde bırakılmaları caiz olmadığı
veya kendilerinden yeter derecede istifade edi-
lemediği anlaşılanlar hakkında aşağıdaki hü-
kümler uygulanır.

Sivilleri itibariyle görevlerinde kalmaları

Hü.

ği tarihten itibaren en geç altı ay içinde verilecek karar ile anlaşılabilirler hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır.

A) Sicilleri itibariyle görevlerinde kalmaları caiz olmayanların hizmetlerine son verilir ve haklarında 1683 sayılı Kanunun 13 ncu maddesi uygulanır.

B) Kendilerinden Dışişleri Bakanlığı Teşkilâtında yeter derecede istifade edilemeyenler görevlerinden af edilir. Bu suretle görevlerinden af edilenlerin hizmet müddetleri 20 sene ve daha fazla olursa bu müddet nispetinde tekaüt maaşına müstahak olurlar. Hizmet müddetleri 20 seneden aşağı ise beher hizmet senesi için birer aylık hesabıyla son aldıkları maaşın emsali hasılı defaten verilerek alâkası kesilir. Dışişleri Bakanlığındaki görevlerinden af edilmek, diğer Devlet dairelerinde hizmet almak için bir mâni teşkil etmez.

Bu madde gereğince teşekkül edecek heyet üyeleri dördüncü ve daha yukarıki derecelerden olmak üzere Bakan tarafından tayin edilir. Kararlar üçte iki çoğunlukla verilir. Bu kararlar aleyhine itiraz ve temyiz yollarına gidilemez.

GEÇİCİ MADDE 2. — 1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (D) işaretli cetvele dâhil Basın ve Yayın Genel Müdürlüğüne ait Basın Ataşelikleri kısmındaki (Mahallî kâtip ve daktilolar) ile Ticaret Bakanlığına ait Dış ticaret kısmındaki (Ataşelik daktiloları) bu cetveldен çıkarılmıştır.

MADDE 8. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>H. Saka</i>	Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı <i>F. Sirmen</i>
Millî Savunma Bakanı <i>H. Çakır</i>	İçişleri Bakanı <i>M. H. Göle</i>
Dışişleri Bakanı <i>N. Sadak</i>	Maliye Bakanı <i>Ş. Adalan</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>T. Banguoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>N. Erim</i>

Dışiş. K.

hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

A) Sicilleri itibariyle görevlerinde kalmaları caiz olmayanların hizmetlerine son verilir. Ve haklarında 1683 sayılı Kanunun 13 ncu maddesi uygulanır.

B) Kendilerinden Dışişleri Bakanlığı teşkilâtında yeter derecede istifade edilemeyenler görevlerinden affedilir. Bu suretle görevlerinden affedilenlerin hizmet müddetleri 20 sene ve daha fazla olursa bu müddet nispetinde tekaüt maaşına müstahak olurlar. Hizmet müddetleri 20 seneden aşağı ise beher hizmet senesi için birer aylık hesabıyla son aldıkları maaşın emsali hasılı defaten verilerek alâkaları kesilir. Dışişleri Bakanlığındaki görevlerinden affedilmek, diğer Devlet dairelerinde hizmet almak için bir mâni teşkil etmez.

Bu madde gereğince teşekkül edecek heyet üyeleri, dördüncü ve daha yukarıki derecelerden olmak üzere Bakan tarafından tayin edilir. Kararlar üçte iki çoğunlukla verilir. Bu kararlar aleyhine itiraz ve temyiz yollarına gidilemez. Kararlar bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde uygulanır.

MADDE 8 — Hükümetin 8 nci maddesi aynen kabul olunmuştur.

MADDE 9 — Hükümetin 9 ncu maddesi aynen kabul olunmuştur.

B. K.

caiz olmıyanlarla kendilerinden DıŒıŒleri Bakanlığı teŒkilâtında yeter derecede istifade edilemiyenlerin hizmetlerine son verilir ve haklarında 1683 sayılı Kanunun 13 ve A 6 ncı maddeleri uygulanır. Bunlardan yalnız yeter derecede istifade edilmemesi yüzünden hizmetlerine son verilenler diğer Devlet dairelerinde hizmete alınabilirler.

Bu hükümleri uygulamak için DıŒıŒleri Bakanlığında Genel Kâtibin başkanlığı altında dördüncü ve daha yukarı derecelerden olmak üzere Bakan tarafından tâyin edilecek altı üyeden bir heyet teŒkil edilir. Kararlar üçte iki çoğunlukla verilir. Kararlar bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde verilir. Bu madde hükmüne göre verilen kararlar katı olup aleyhine idari veya adli kaza mercilerinde dâva açılmaz.

MADDE 8. — Hükümetin sekizinci maddesi aynen.

MADDE 9. — Hükümetin dokuzuncu maddesi aynen.

Hü.

Ekonomi Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>C. Ekin</i>	<i>Dr. K. Bayizit</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>E. Erişirgöl</i>	<i>C. Oral</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>Gülek</i>	<i>C. S. Barlas</i>
Çalışma Bakanı	
<i>T. B. Balta</i>	